

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2011. gada 24. maijā*

Lieta C-54/08

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2008. gada 12. februārī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv H. Stēvlbeks [*H. Støvlbæk*] un Ž. Brauns [*G. Braun*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

ko atbalsta

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, ko pārstāv Š. Behzadi-Spensere [*S. Behzadi-Spencer*], pārstāve,

persona, kas iestājusies lietā,

* Tiesvedības valoda — vācu.

pret

Vācijas Federatīvo Republiku, ko pārstāv M. Lumma [*M. Lumma*], J. Kemperē [*J. Kemper*], kā arī U. Karpenšteins [*U. Karpenstein*] un J. Mellers [*J. Möller*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

ko atbalsta

Bulgārijas Republika, ko pārstāv T. Ivanovs [*T. Ivanov*] un E. Petranova [*E. Petranova*], pārstāvji,

Čehijas Republika, ko pārstāv M. Smoleks [*M. Smolek*], pārstāvis,

Igaunijas Republika, ko pārstāv L. Uibo [*L. Uibo*], pārstāvis,

Francijas Republika, ko pārstāv Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un B. Mesmērs [*B. Messmer*], pārstāvji,

Latvijas Republika, ko pārstāv L. Ostrovska, K. Drēviņa un J. Barbale, pārstāves,

Lietuvas Republika, ko pārstāv D. Krjaučūns [*D. Kriaučiūnas*] un E. Matuļonīte [*E. Matulionytė*], pārstāvji,

Ungārijas Republika, ko pārstāv R. Šomšiča [*R. Somssich*] un K. Vereša [*K. Veres*], kā arī M. Fehērs [*M. Fehér*], pārstāvji,

Austrijas Republika, ko pārstāv E. Rīdls [*E. Riedl*], G. Hollejs [*G. Holley*] un M. Aufners [*M. Aufner*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

Polijas Republika, ko pārstāv M. Dovgelevičs [*M. Dowgielewicz*] un C. Herma [*C. Herma*], kā arī D. Lutostaņska [*D. Lutostańska*], pārstāvji,

Slovēnijas Republika, ko pārstāv V. Klemenca [*V. Klemenc*] un Ž. Cilenšeka Bončina [*Ž. Cilenšek Bončina*], pārstāves,

Slovākijas Republika, ko pārstāv J. Čorba [*J. Čorba*] un B. Ricjova [*B. Ricziová*], pārstāvji,

personas, kas iestājušās lietā.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji A. Tizzano [*A. Tizzano*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents) un Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*], tiesneši R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], E. Juhāss [*E. Juhász*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], K. Toadere [*C. Toader*] un M. Safjans [*M. Safjan*],

ģenerāladvokāts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*],
sekretārs M. A. Godisārs [*M.-A. Gaudissart*], nodaļas vadītājs,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 27. aprīļa tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2010. gada 14. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Savā prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka Vācijas Federatīvā Republika, iecelšanu notāra amatā pakārtojot pilsonības nosacījumam un attiecībā uz šo amatu netransponējot Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvu 89/48/EEK par vispārēju sistēmu tādu augstākās izglītības diplomu atzīšanai, ko piešķir par

vismaz trīs gadu profesionālo izglītību (OV 1989, L 19, 16. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 5. nod., 1. sēj., 337. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 14. maija Direktīvu 2001/19/EK (OV L 206, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “Direktīva 89/48”), un/vai Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (OV L 255, 22. lpp.), nav izpildījusi EKL 43. un 45. pantā, kā arī šajās direktīvās noteiktos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 2 Direktīvas 89/48 preambulas 12. apsvērumā bija teikts, ka “vispārējā sistēma augstākās izglītības diplomu atzīšanai neierobežo [EKL 45.] panta piemērošanu [neliedz piemērot EKL 45. pantu]”.
- 3 Direktīvas 89/48 2. pants bija izteikts šādā redakcijā:

“Šī direktīva attiecas uz jebkuru dalībvalsts pilsoni, kurš vēlas veikt reglamentētu kvalificētu darbu attiecīgajā dalībvalstī [strādāt reglamentētā profesijā uzņēmējā dalībvalstī] kā pašnodarbināta persona vai darbinieks.

Šo direktīvu nepiemēro profesijām, uz kurām attiecas atsevišķa direktīva, kas nosaka dalībvalstu diplomu savstarpējo atzīšanas kārtību.”

- 4 Notāra amats nav ticis reglamentēts nevienā minētā 2. panta otrajā daļā paredzētajā tiesiskajā regulējumā.
- 5 Direktīvā 89/48 bija paredzēts transponēšanas termiņš, kas saskaņā ar tās 12. pantu beidzās 1991. gada 4. janvārī.
- 6 Direktīvas 2005/36 62. pantā ir noteikts, ka Direktīva 89/48 kopš 2007. gada 20. oktobra ir atcelta.
- 7 Direktīvas 2005/36 preambulas 9. apsvēruma ir izteikts šādi:

“Attiecībā uz uzņēmējdarbības veikšanas brīvību joprojām uzturot spēkā principus un aizsardzības pasākumus, kas ir dažādo atzišanas sistēmu pamatā, šādu sistēmu noteikumi būtu jāpildinveido, ņemot vērā pieredzi. Turklāt attiecīgās direktīvas ir vairākkārt grozītas, un to noteikumus vajadzētu reorganizēt un racionalizēt, standartizējot piemērojamus principus. Tādēļ ir nepieciešams aizstāt [...] Direktīv[u] 89/48/EEK [...]”

- 8 Šīs direktīvas preambulas 14. apsvērumā ir noteikts:

“Ar [Direktīvu 89/48] izveidotais atzišanas mehānisms paliek nemainīgs. [...]”

- 9 Direktīvas 2005/36 preambulas 41. apsvērumā ir noteikts, ka tā “neskar [EKL] 39. panta 4. punkta un 45. panta piemērošanu [neliedz piemērot EKL 39. panta 4. punktu un 45. pantu], jo īpaši attiecībā uz notāriem”.

Valsts tiesiskais regulējums

Notāru darbības vispārīgie noteikumi

- 10 Vācijas tiesību sistēmā, izņemot Bādenes-Virtembergas federālo zemi, notāri darbojas kā brīvās profesijas pārstāvji. Notāru darbības vispārīgie noteikumi ir paredzēti 1961. gada 24. februāra Federālajā notariāta likumā (*Bundesnotarordnung, BGBI.* 1961 I, 97. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2006. gada 15. jūlija sesto federālā notariāta likuma grozījumu likumu (*Sechstes Gesetz zur Änderung der Bundesnotarordnung, BGBI.* 2006 I, 1531. lpp.; turpmāk tekstā — “*BNotO*”).
- 11 Atbilstoši *BNotO* 1. pantam notārus amatā ieceļ federālās zemes kā neatkarīgas amatpersonas, kurām uzticēta tiesisku darījumu apliecināšanas veikšana un citi uzdevumi “preventīvās justīcijas” jomā.
- 12 *BNotO* 4. panta pirmajā teikumā ir paredzēts, ka amatā ieceļams pareizas tiesvedības vajadzībām atbilstošs notāru skaits.
- 13 Atbilstoši *BNotO* 10. panta 1. punkta pirmajam teikumam un 2. punkta pirmajam teikumam notāram tiek noteikta konkrēta prakses vieta, kurā ir jāatrodas viņa kantorim. Atbilstoši *BNotO* 10.a un 11. pantam savas darbības viņš principā veic tikai noteiktā teritorijā.

- 14 Saskaņā ar *BNotO* 17. panta 1. punkta pirmo teikumu par savu darbību notārs saņem likumā noteiktu amata atlīdzību.
- 15 Atbilstoši *BNotO* 19. panta 1. punktam par notāra profesionālajā darbībā veikto ir atbildīgs tikai pats notārs, jo valsts atbildība šajā ziņā nav paredzēta.
- 16 Bādenes-Virtembergas federālajā zemē, ievērojot *BNotO* 115. panta 1. punktā paredzēto iespēju, notāra amata pienākumus Bādenes teritorijā veic "Notare im Landesdienst" (federālās zemes dienesta notāri), kas ir federālās zemes nodarbināti ierēdņi. Pārējā Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā un atkarībā no federālās zemes notārs saskaņā ar *BNotO* 3. pantu strādā vai nu tikai šajā amatā, vai arī to savieno ar advokāta amatu ("Anwaltsnotare").
- 17 Notāra amatu saskaņā ar *BNotO* 5. panta var veikt tikai Vācijas pilsoņi.

Notariālās darbības

- 18 Atbilstoši *BNotO* 20. panta 1. punkta pirmajam teikumam notāra kompetencē ir veikt visu veidu apliecināšanu, kā arī apliecināt parakstus, ar roku izdarītas atzīmes un norakstus. Atkarībā no apliecināmā akta tā notariālā noformēšana var būt obligāta vai fakultatīva. Veicot šo noformēšanu, notārs konstatē, ka ir izpildīti visi akta noformēšanai likumā prasītie priekšnosacījumi, kā arī attiecīgo dalībnieku tiesībspēju un rīcībspēju.

- 19 Atbilstoši 1969. gada 28. augusta Likuma par dokumentu apliecināšanu (*Beurkundungsgesetz, BGBl.* 1969 I, 1513. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2002. gada 23. jūlija likumu (*BGBl.* 2002 I, 2850. lpp.), 17. panta 1. punktam notāram ir jāuzzina ieinteresēto personu griba, jānoskaidro fakti, jāinformē šīs personas par attiecīgā akta juridisko nozīmi un skaidri un nepārprotami rakstveidā jāatveido to apgalvojumi, lai novērstu kļūdas vai šaubas un lai netiktu kaitēts kādas mazāk pieredzējušas personas interesēm.
- 20 Šā likuma redakcijā ar grozījumiem 4. pantā ir noteikts, ka notāram apliecināšana ir jāatsaka, ja tā nav savienojama ar viņa amata pienākumiem, tostarp, ja tā tiek lūgta, lai palīdzētu sasniegt acīmredzami prettiesisku vai netaisnīgu mērķi.
- 21 Civilprocesa kodeksa (*Zivilprozessordnung*), redakcijā, kas publicēta 2005. gada 5. decembrī (*BGBl.* 2005 I, 3202. lpp., un ar labojumiem *BGBl.* 2006 I, 431. lpp., un *BGBl.* 2007 I, 1781. lpp.; turpmāk tekstā — “ZPO”), 286. pantā ir noteikts princips, ka tiesa brīvi izvērtē pierādījumus.
- 22 ZPO 415. panta 1. punktā, kas atrodas šā kodeksa 2. grāmatas 1. nodaļas 9. sadaļā ar virsrakstu “Dokumentāri pierādījumi”, ir paredzēts, ka dokumenti, kurus savu pilnvaru robežās noteiktajā formā taisījusi kāda valsts iestāde/amatpersona vai kāda persona, kas ir apveltīta ar publisku ticamību saistībā ar tai uzticēto darbību jomu, proti, apliecināti akti, ja tie ir taisīti par kādu paziņojumu, kas izdarīts tajā iestādē vai tās personas klātbūtnē, kura ir tiesīga taisīt dokumentu, ir pilnīgs pierādījums attiecīgās iestādes/amatpersonas vai personas apliecinātajam notikumam. Saskaņā ar ZPO 415. panta 2. punktu principā ir pieļaujams pierādīt, ka šis notikums ir ticis apliecināts nepareizi.

- 23 Tāpat ZPO 418. panta 1. punktā ir paredzēts, ka apliecināti akti, kas satur a ziņā atšķiras no 415. pantā minētajiem, ir pilnīgs pierādījums tajos apliecinātajiem faktiem, ja liecība ir pamatota ar valsts amatpersonas vai ar publisku ticamību apveltītās personas personisko uztveri. Saskaņā ar ZPO 418. panta 2. punktu principā ir pieļaujams pierādīt, ka apliecinātie fakti neatbilst patiesībai.
- 24 Civiltiesībās Civilkodeksa (*Bürgerliches Gesetzbuch*), redakcijā, kas publicēta 2002. gada 2. janvārī (*BGBL*. 2002 I, 42. lpp., un ar labojumiem *BGBL*. 2002 I, 2909. lpp., un *BGBL*. 2003 I, 738. lpp.), 125. pantā ir paredzēts, ka likumā noteiktās tiesiska darījuma formas neievērošana padara šo darījumu par spēkā neesošu.
- 25 Šajā ziņā noteikti darījumi, lai tie būtu spēkā, ir jānoslēdz ar notariālu aktu. Tie ir tostarp līgumi par īpašumtiesību iegūšanu un nodošanu attiecībā uz zemes gabalu un par esošā īpašuma nodošanu, dāvinājuma apsoliījumi, laulību līgumi, mantojuma līgumi un mantotāja līgumi par atteikšanos no mantošanas vai tiesībām uz neatņemamo daļu.
- 26 Bavārijā notāri, kuru prakses vieta atrodas šajā federālajā zemē, saskaņā ar 2001. gada 26. oktobra Likuma par reģistrēto partnerattiecību likuma ieviešanu (*Gesetz zur Ausführung des Lebenspartnerschaftsgesetzes, Bayerisches GVBl.*, 677. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2005. gada 10. decembra likumu (*Bayerisches GVBl.*, 586. lpp.; turpmāk tekstā — “*AGLPartG*”), 1. panta 1. punkta pirmo teikumu var apliecināt aktus, ar kuriem tiek noslēgtas reģistrētas partnerattiecības starp viena dzimuma personām. Saskaņā ar *AGLPartG* 2. panta noteikumiem notārs paziņo par šādu partnerattiecību nodibināšanu civilstāvokļa aktu reģistrācijas iestādei, kuras kompetencē ir tās ierakstīt tās uzturētajā civilstāvokļa aktu reģistrā.
- 27 Sabiedrību tiesībās 1965. gada 6. septembra Likuma par akciju sabiedrībām (*Aktien-gesetz, BGBL*. 1965 I, 1089. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2005. gada

22. septembra likumu (*BGBL.* 2005 I, 2802. lpp.), 23. panta 1. punkta pirmajā teikumā, 30. panta 1. punktā un 130. panta 1. punkta pirmajā teikumā ir paredzēts, ka notariāli jāapliecina akciju sabiedrību statūti, jaundibinātu akciju sabiedrību pirmās uzraudzības padomes iecelšana un šādu sabiedrību pilnsapulces lēmumi. Likuma par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību (*Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, RGBl.* 1898, 846. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 1980. gada 4. jūlija likumu (*BGBL.* 1980 I, 836. lpp.), 2. panta 1. punkta pirmajā teikumā un 53. panta 2. punkta pirmajā teikumā notariālā formā tiek prasīts noslēgt un grozīt līgumu par sabiedrības ar ierobežotu atbildību izveidi. Tāpat saskaņā ar 1994. gada 28. oktobra Likuma par sabiedrību pārveidi (*Umwandlungsgesetz, BGBL.* 1994 I, 3210. lpp., un ar labojumiem *BGBL.* 1995 I, 428. lpp.) 6. pantu, 163. panta 3. punktu un 193. panta 3. punkta pirmo teikumu visas juridisku personu vai organizāciju pārveides apvienošanās, aktīvu atdalīšana vai juridiskās formas maiņa ir jānoformē notariālā dokumentā.

- 28 Saskaņā ar *ZPO* 794. panta 1. punkta 5. apakšpunktu piespiedu izpilde, ievērojot zināmus nosacījumus, notiek, pamatojoties uz apliecinātiem aktiem, kurus savu pilnvaru robežās noteiktajā formā taisījis Vācijas notārs, ja apliecinātajā aktā parādnieks saistībā ar attiecīgajām saistībām ir piekritis tūlītējai piespiedu izpildei.
- 29 Saskaņā ar *ZPO* 797. panta 2. punktu notārs, kurš glabā apliecināto aktu, izsniedz tā izpildu eksemplārus.
- 30 Prasība atcelt atzīmi par izpildāmību, kas paredzēta *ZPO* 797. panta 3. punktā, ļauj celt iebildumus par šīs atzīmes izdarīšanu formas ziņā un pēc būtības. Tāpat *ZPO* 797. panta 4. punktā ir pieļauts iebildes pret piespiedu izpildi procedūrā apstrīdēt attiecīgajā apliecinātajā aktā konstatētās saistības.

Pirmstiesas procedūra

- 31 Komisija saņēma sūdzību par pilsonības nosacījumu, kas Vācijā ir noteikts iecelšanai notāra amatā. Izskatījusi šo sūdzību, Komisija 2000. gada 8. novembra brīdinājuma vēstulē lūdza Vācijas Federatīvajai Republikai divu mēnešu laikā iesniegt savus apsvērumus jautājumā tostarp, pirmkārt, par minētā pilsonības nosacījuma atbilstību EKL 45. panta pirmajai daļai, kā arī, otrkārt, par Direktīvas 89/48 netransponēšanu attiecībā uz notāra amatu.
- 32 Uz minēto brīdinājuma vēstuli Vācijas Federatīvā Republika atbildēja ar 2001. gada 20. marta vēstuli.
- 33 2002. gada 10. jūlijā Komisija šai dalībvalstij nosūtīja papildu brīdinājuma vēstuli, kurā tika pārņemts, ka tā nav izpildījusi EKL 43. panta un 45. panta pirmajā daļā, kā arī Direktīvā 89/48 noteiktos pienākumus.
- 34 Uz šo papildu brīdinājuma vēstuli minētā dalībvalsts atbildēja ar 2002. gada 31. oktobra vēstuli.
- 35 Nebūdama pārliecināta ar Vācijas Federatīvās Republikas izvirzītajiem argumentiem, Komisija 2006. gada 18. oktobrī šai dalībvalstij nosūtīja argumentētu atzinumu, kurā secināja, ka tā nav izpildījusi EKL 43. pantā un 45. panta pirmajā daļā, kā arī Direktīvā 89/48 noteiktos pienākumus. Šī iestāde aicināja minēto dalībvalsti veikt vajadzīgos pasākumus šā argumentētā atzinuma prasību izpildei divu mēnešu laikā pēc tā saņemšanas.

36 2006. gada 18. decembra vēstulē Vācijas Federatīvā Republika izklāstīja iemeslus, kādēļ tā Komisijas aizstāvēto nostāju uzskata par nepamatotu.

37 Šādos apstākļos Komisija nolēma celt šo prasību.

Par prasību

Par pirmo iebildumu

Lietas dalībnieku argumenti

38 Ar pirmo iebildumu Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka, paredzējama, ka notāra amatā var tikt iecelti vienīgi tās pilsoņi, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi EKL 43. pantā un 45. panta pirmajā daļā noteiktos pienākumus.

39 Ievadā šī iestāde uzsver, ka dažās dalībvalstīs iecelšana notāra amatā nav pakārtota nevienam pilsonības nosacījumam un ka citās dalībvalstīs, kā, piemēram, Spānijas Karalistē, Itālijas Republikā un Portugāles Republikā, šis nosacījums ir ticis atcelts.

- 40 Komisija atgādina, pirmām kārtām, ka EKL 43. pants ir viena no Savienības tiesību pamatnormām, kuras mērķis ir nodrošināt pret ikvienu kādas dalībvalsts pilsoni, kas kaut vai daļēji apmetas kādā citā dalībvalstī, lai tur darbotos kā pašnodarbināta persona, tādu pašu attieksmi kā pret saviem pilsoņiem, un tajā ir aizliegta jebkāda diskriminācija pilsonības dēļ.
- 41 Šī iestāde, kā arī Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste apgalvo, ka EKL 45. panta pirmā daļa jāinterpretē autonomi un vienveidīgi (1988. gada 15. marta spriedums lietā 147/86 Komisija/Grieķija, *Recueil*, 1637. lpp., 8. punkts). Tā kā šajā pantā ir paredzēts izņēmums no brīvības veikt uzņēmējdarbību attiecībā uz darbībām, ar kurām notiek dalība valsts varas īstenošanā, to turklāt esot jāinterpretē šauri (1974. gada 21. jūnija spriedums lietā 2/74 *Reyners*, *Recueil*, 631. lpp., 43. punkts).
- 42 Tātad EKL 45. panta pirmajā daļā paredzētais izņēmums esot attiecināms tikai uz darbībām, kuras pašas par sevi ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā (iepriekš minētais spriedums lietā *Reyners*, 44. un 45. punkts). Saskaņā ar Komisijas teikto valsts varas īstenošanas jēdziens nozīmē, ka tiek izmantotas tādas lēmumu pieņemšanas pilnvaras, kuras ir plašākas par vispārīgajās tiesībās paredzētajām un kuras izpaužas kā spēja rīkoties neatkarīgi no citu subjektu gribas vai pat pret šo gribu. Proti, saskaņā ar Tiesas judikatūru valsts vara izpaužoties piespiešanas tiesību izmantošanā (1998. gada 29. oktobra spriedums lietā C-114/97 Komisija/Spānija, *Recueil*, I-6717. lpp., 37. punkts).
- 43 Pēc Komisijas un Apvienotās Karalistes domām, darbības, ar kurām notiek dalība valsts varas īstenošanā, ir jānošķir no vispārējās interesēs veiktajām. Proti, vispārējās interesēs dažādām profesijām esot piešķirtas īpašas pilnvaras, tomēr ar tām nenotiek dalība valsts varas īstenošanā.

- 44 EKL 45. panta pirmās daļas piemērošanas jomā neietilpstot arī darbības, ar kurām tiek palīdzēts valsts varas darbībai vai tā tiek atbalstīta (šajā ziņā skat. 1993. gada 13. jūlija spriedumu lietā *C-42/92 Thijssen, Recueil*, I-4047. lpp., 22. punkts).
- 45 Turklāt Komisija un Apvienotā Karaliste atgādina, ka EKL 45. panta pirmā daļa principā attiecas uz noteiktām darbībām, nevis visu amatu kopumā, ja vien attiecīgās darbības nav nodalāmas no minētajā amatā veikto darbību kopuma.
- 46 Komisija, otrām kārtām, izvērtē dažādās darbības, ko notārs veic Vācijas tiesību sistēmā.
- 47 Jautājumā par aktu un līgumu apliecināšanu Komisija apgalvo, ka notārs, konsultējot to dalībniekus, vienīgi apliecina viņu gribu un apelta šo gribu ar tiesiskām sekām. Veicot šīs darbības, notāram neesot nekādu lēmumu pieņemšanas tiesību attiecībā uz dalībniekiem.
- 48 Šo vērtējumu nemainot tas, ka Vācijas tiesību aktos šī darbība tiek uzskatīta par ietilpstošu “preventīvās justīcijas” jomā, ievērojot, ka notāri nepiedaloties valsts varas īstenošanā, jo viņiem nav pilnvaru izdot saistošus lēmumus.
- 49 Tādējādi ar notāra veikto apliecināšanu tiekot vienīgi apstiprināta dalībnieku iepriekšēja vienošanās. Tam, ka noteikti akti ir obligāti jāapliecina, neesot nozīmes, ievērojot, ka obligāta ir procedūru virkne, kuras tomēr nav valsts varas īstenošanas izpausme.

- 50 Tas pats esot sakāms pierādīšanas kārtības, kas saistīta ar notariālajiem aktiem, īpatnībām, jo ar līdzīgu pierādījuma spēku ir apveltīti arī tādi citi ar valsts varas īstenošanu nesaistīti akti kā zvērinātu lauksargu, mežsargu, medību un zvejas uzraugu uzrakstītie protokoli. Nozīmes neesot arī tam, ka notārs, sastādot notariālu aktu, uzņemas atbildību par to. Proti, tā tas esot vairumā tādu brīvo profesiju pārstāvju gadījumā kā advokāti, arhitekti vai ārsti.
- 51 Jautājumā par apliecinātu aktu izpildāmību Komisija uzskata, ka atzīme par izpildāmību tiek izdarīta pirms izpildes *stricto sensu* un nav tās daļa. Tādējādi ar šo izpildāmību notāriem netiekot piešķirtas nekādas piespiešanas tiesības. Turklāt iespējamus iebildumus izskatot nevis notārs, bet tiesa.
- 52 Dalība valsts varas īstenošanā neesot arī Vācijas tiesību sistēmā ar notāra veikto apliecināšanas darbību parasti saistītā juridisko konsultāciju sniegšana.
- 53 Pēc Komisijas domām, atšķirībā no civilstāvokļa aktu reģistrācijas amatpersonām notāriem parasti ir nevis jārada vai jāgroza civilstāvoklis, bet gan jānosaka mantas sadale partneru starpā. Uzdevumi, kas notāriem Bavārijā uzticēti reģistrētu partnerattiecību starp viena dzimuma personām jomā, neļaujot izdarīt nekādus secinājumus, lai no Savienības tiesību viedokļa izvērtētu notāru profesionālu dalību valsts varas īstenošanā.
- 54 Trešām kārtām, Komisija tāpat kā Apvienotā Karaliste uzskata, ka Savienības tiesību normas, kurās ir rodamas norādes uz notāra darbību, neliedz šai darbībai piemērot EKL 43. pantu un 45. panta pirmo daļu.

- 55 Jautājumā par Padomes 2000. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzišanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 19. nod., 4. sēj., 42. lpp.), kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Regulu (EK) Nr. 805/2004, ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem (OV L 143, 15. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 19. nod., 7. sēj., 38. lpp.), Komisija uzskata, ka šajās regulās esot vienīgi paredzēts dalībvalstu pienākums atzīt un padarīt par izpildāmiem aktus, kas taisīti un izpildāmi kādā citā dalībvalstī.
- 56 Turklāt šīs lietas izspriešanā neesot nozīmes Padomes 2001. gada 8. oktobra Regulai (EK) Nr. 2157/2001 par Eiropas uzņēmējdarbības (*SE*) statūtiem (OV L 294, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 6. nod., 4. sēj., 251. lpp.), Padomes 2003. gada 22. jūlija Regulai (EK) Nr. 1435/2003 par Eiropas Kooperatīvās sabiedrības (*SCE*) statūtiem (OV L 207, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 17. nod., 1. sēj., 280. lpp.), kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 26. oktobra Direktīvai 2005/56/EK par kapitālsabiedrību pārrobežu apvienošanu (OV L 310, 1. lpp.), jo tajās notāriem, kā arī citām kompetentām iestādēm, ko norīkojusi valsts, ir vienīgi uzticēts apliecināt, ka ir paveiktas pirms sabiedrību juridiskās adreses maiņas, dibināšanas un apvienošanās veicamās darbības un formalitātes.
- 57 Eiropas Parlamenta 2006. gada 23. marta rezolūcija par juridiskajām profesijām un vispārējām interesēm tiesību sistēmu darbībā (OV C 292E, 105. lpp.; turpmāk tekstā — “2006. gada rezolūcija”) esot tikai un vienīgi politisks akts, kura saturs esot neviennozīmīgs, jo, no vienas puses, šīs rezolūcijas 17. punktā Eiropas Parlaments esot apgalvojis, ka EKL 45. pants ir piemērojams notāra amatam, bet, no otras puses, tās 2. punktā tas esot apstiprinājis 1994. gada 18. janvāra rezolūcijā par notariāta stāvokli un organizāciju Kopienas divpadsmit dalībvalstīs (OV C 44, 36. lpp.; turpmāk tekstā — “1994. gada rezolūcija”) pausto nostāju, izsakot savu vēlmi, lai tiktu atcelts vairāku dalībvalstu regulējumā iecelšanai notāra amatā paredzētais pilsonības nosacījums.

- 58 Komisija un Apvienotā Karaliste piebilst, ka lieta C-405/01 *Colegio de Oficiales de la Marina Mercante Española*, kurā pieņemts 2003. gada 30. septembra spriedums (*Recueil*, I-10391. lpp.), uz kuru savos rakstveida apsvērumos atsaucas vairākas dalībvalstis, attiecās uz plašu virkni drošības uzturēšanas funkciju, kārtības uzturēšanas pilnvarām, kā arī kompetencēm notāra darbības un civilstāvokļa aktu jomā, ko īsteno tirdzniecības kuģu kapteiņi un viņu vietnieki. Tādēļ Tiesai neesot bijusi iespēja dažādās notāru veiktās darbības sīki iztirzāt saistībā ar EKL 45. panta pirmo daļu. Tādēļ no minētā sprieduma vien neesot secināms, ka šī tiesību norma būtu piemērojama notāriem.
- 59 Turklāt pretēji Vācijas Federatīvās Republikas apgalvotajam Tiesas judikatūrā notāri esot nošķirti no valsts iestādēm, atzīstot, ka apliecinātu aktu var sastādīt valsts iestāde vai kāda cita persona, kuru valsts tālab pilnvarojusi (1999. gada 17. jūnija spriedums lietā C-260/97 *Unibank*, *Recueil*, I-3715. lpp., 15. un 21. punkts).
- 60 Vācijas Federatīvā Republika, kuras prasījumus atbalsta Bulgārijas Republika, Čehijas Republika, Igaunijas Republika, Francijas Republika, Latvijas Republika, Lietuvas Republika, Ungārijas Republika, Austrijas Republika, Polijas Republika, Slovēnijas Republika un Slovākijas Republika, apgalvo, ka notāri piedalās valsts varas īstenošana EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē.
- 61 Vācijas Federatīvā Republika gluži tāpat kā Komisija uzskata, ka jēdziens “valsts vara” EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē ir jāinterpretē autonomi un ka šis jēdziens ir jāinterpretē šauri. Šī dalībvalsts, kā arī Igaunijas Republika, Polijas Republika un Slovākijas Republika tomēr uzskata, ka ārkārtīgu prerogatīvu un piespiešanas tiesību īstenošana, kā arī hierarhisku attiecību esamība ar pilsoņiem nav vienīgie veidi, kā tiek

īstenota valsts vara. Tāpat Latvijas Republika norāda, ka dalība valsts varas īstenošanā ir ne tikai lēmumu pieņemšana neatkarīgi no ieinteresēto personu gribas.

- 62 Saskaņā ar Vācijas Federatīvās Republikas teikto valsts varas īstenošanas jēdzienā varot ietilpt arī citas darbības, ja tām ir raksturīgas īpašas tiesības attiecībā pret pilsoņiem, ja tās nav vienīgi sagatavojošas vai tehniskas, bet gan lemjošajai iestādei saistošas un ja tās nav vienīgi sporādiskas.
- 63 Šī dalībvalsts uzskata, ka Vācijas tiesību sistēmā notāriem uzticētās darbības ietilpst “preventīvajā justīcijā”, kas esot strīdus tiesvedības funkciju papildinoša funkcija. Savā darbībā notāri ieturot tikpat objektīvu un neatkarīgu attieksmi pret dalībniekiem kā lietu izskatoša vispārējās jurisdikcijas tiesa.
- 64 Visas darbības, kas notāriem ir uzticētas Vācijas tiesību sistēmā, esot darbības, kas rada sekas attiecībā uz pilsoņiem. Turklāt darbības, ar kurām notiek dalība valsts varas īstenošanā, esot nevis sporādiskas, bet gan notāru darbības būtiska sastāvdaļa.
- 65 Tādējādi “preventīvās justīcijas” uzdevumu valsts esot nodevusi notāriem, lai atvieglotu tiesas, izņemot Bādenes-Virtembergas federālo zemi, kurā to turpinot pildīt pati valsts. Apliecinot kādu aktu vai vienošanos, notārs galīgi un saistoši izlemjot, vai tiesiskais darījums, kuram izvirzīts formas nosacījums, ir noticis atbilstoši nosacījumiem, kurus vēlas dalībnieki. Pirms apliecināšanas notārs pārbaudot, vai ir izpildīti vispārīgie nosacījumi, un objektīvi informējot dalībniekus par darījuma tiesiskajām sekām. Viņš turklāt pārbaudot dalībnieku vienošanās likumību.

- 66 Turklāt notariālais akts esot apveltīts ar pierādījuma spēku, kas saskaņā ar Vācijas Federatīvās Republikas teikto ir saistošs tiesām pierādījumu vērtēšanā.
- 67 Jautājumā par izpildu dokumentu taisīšanu un atzīmes par izpildāmību izdarīšanu šī dalībvalsts apgalvo, ka notariāli apliecināti līgumi Vācijas tiesību sistēmā esot izpildu dokumenti, kuru piespiedu izpildi var panākt, pamatojoties uz atzīmi par izpildāmību, kuru notārs izdara bez tiesas iesaistīšanās.
- 68 Saskaņā ar minētās dalībvalsts teikto akta vai vienošanās apliecināšana radot saistošu dokumentu, kurš, ja šajā aktā vai vienošanās dokumentā parādnieks piekrīt tūlītējai piespiedu izpildei, ir pielīdzināma ar *res judicata* spēku apveltītam spriedumam.
- 69 Turklāt saistībā ar piespiedu izpildi, kuras pamatā ir notariāls akts un notāra atzīme par izpildāmību, izpildu iestādei esot saistoši minētajā aktā par parāda saistībām izdarītie konstatējumi, kā arī atzīme par izpildāmību. Tādējādi izpildu dokumenta taisīšana un atzīmes par izpildāmību izdarīšana esot īpašu tiesību īstenošana attiecībā pret pilsoņiem neatkarīgi no to gribas, kaut gan dalībnieki var lūgt atcelt izpildi un apstrīdēt minētās atzīmes izdarīšanas likumību.
- 70 Vācijas Federatīvā Republika turklāt apgalvo, ka Bavārijā notāru kompetencē ir slēgt reģistrētas partnerattiecības starp viena dzimuma personām.
- 71 Turklāt šā sprieduma 55. un 56. punktā minētajos Savienības tiesību aktos notariālie akti esot pielīdzināti tiesu nolēmumiem.

- 72 Vācijas Federatīvā Republika, Igaunijas Republika, Latvijas Republika, Lietuvas Republika, Austrijas Republika, Polijas Republika un Slovēnijas Republika turklāt apgalvo, ka iepriekš minētajā spriedumā lietā *Colegio de Oficiales de la Marina Mercante Española* Tiesa par dalību valsts varas īstenošanā EKL 39. panta 4. punkta aspektā esot uzskatījusi Spānijas kuģu kapteiņu notariālos uzdevumus. Turklāt no iepriekš minētā sprieduma lietā *Unibank* izrietot, ka apliecinātu aktu taisīšana, ko veic tāda valsts amatpersona kā notārs, ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā.

Tiesas vērtējums

— Ievada apsvērumi

- 73 Ar pirmo iebildumu Komisija pārmet Vācijas Federatīvajai Republikai, ka tā, pretēji EKL 43. pantā noteiktajam paredzējuma, ka notāra amatā var tikt iecelti vienīgi tās pilsoņi, liedz citu dalībvalstu pilsoņiem apmesties tās teritorijā, lai strādātu šajā amatā.
- 74 Šis iebildums tātad attiecas vienīgi uz darbībai minētajā amatā Vācijas regulējumā prasīto pilsonības nosacījumu EKL 43. panta izpratnē.
- 75 Tādēļ jāprecizē, ka minētais iebildums neattiecas nedz uz notariāta statusu un organizēšanu Vācijas tiesību sistēmā, nedz uz nosacījumiem iecelšanai notāra amatā šajā dalībvalstī, izņemot to, kas attiecas uz pilsonību.

- 76 Turklāt ir jāuzsver, kā tiesas sēdē norādījusi Komisija, ka pirmais iebildums neattiecas arī uz EK līguma normu par pakalpojumu sniegšanas brīvību piemērošanu.
- 77 Tā kā šis iebildums neattiecas arī uz Līguma normu par darba ņēmēju pārvietošanās brīvību piemērošanu, tas neattiecas uz notāra amatu, kuru Bādenes-Virtembergas federālajā zemē veic "Notare im Landesdienst", kas ir federālās zemes nodarbināti ierēdņi.

— Par lietas būtību

- 78 Vispirms jāatgādina, ka EKL 43. pants ir viena no Savienības tiesību pamatnormām (šajā ziņā skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā *Reyners*, 43. punkts).
- 79 Uzņēmējdarbības jēdziens šīs tiesību normas izpratnē ir ļoti plašs, paredzot Savienības pilsonim iespēju pastāvīgi un ilgstoši piedalīties tādas dalībvalsts saimnieciskajā dzīvē, kas nav viņa izcelsmes dalībvalsts, un no tā gūt labumu, tādējādi veicinot ekonomisko un sociālo mijiedarbību Eiropas Savienības teritorijā pašnodarbinātības jomā (skat. it īpaši 2008. gada 22. decembra spriedumu lietā *C-161/07 Komisija/Austrija*, Krājums, I-10671. lpp., 24. punkts).
- 80 Dalībvalstu pilsoņiem atzītā brīvība veikt uzņēmējdarbību citu dalībvalstu teritorijā ietver tostarp iespēju veikt pašnodarbinātas personas darbību un to īstenot nosacījumos, kādi uzņēmējdarbības dalībvalsts tiesību aktos paredzēti saviem pilsoņiem (skat. it īpaši 1986. gada 28. janvāra spriedumu lietā *270/83 Komisija/Francija, Recueil*, 273. lpp., 13. punkts, un šajā ziņā iepriekš minēto spriedumu lietā *Komisija/*

Austrija, 27. punkts). Citiem vārdiem sakot, EKL 43. pantā visām dalībvalstīm ir aizliegts tiesību aktos attiecībā uz personām, kas izmanto brīvību tajā veikt uzņēmējdarbību, paredzēt tādas šīs darbības veikšanas nosacījumus, kas atšķiras no saviem pilsoņiem paredzētajiem nosacījumiem (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Austrija, 28. punkts).

- 81 Tādējādi EKL 43. panta mērķis ir nodrošināt, lai attieksme pret visiem dalībvalstu pilsoņiem, kas apmetas kādā citā dalībvalstī, lai tur veiktu pašnodarbinātas personas darbību, būtu tāda pati kā pret pašu pilsoņiem, un tajā kā brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojums ir aizliegta jebkāda no valsts tiesību aktiem izrietoša diskriminācija pilsonības dēļ (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Francija, 14. punkts).
- 82 Taču šajā lietā strīdīgajos tiesību aktos iespēja tikt ieceltam notāra amatā tiek paredzēta tikai Vācijas pilsoņiem un šādi tiek noteikta atšķirīga attieksme pilsonības dēļ, kas EKL 43. pantā ir principā aizliegta.
- 83 Vācijas Federatīvā Republika tomēr apgalvo, ka notāra darbības neietilpst EKL 43. panta piemērošanas jomā, jo ar tām notiekot dalība valsts varas īstenošanā EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē. Tātad vispirms jāizpēta valsts varas īstenošanas jēdziena tvērums šīs pēdējās tiesību normas izpratnē un pēc tam jāpārbauda, vai šim jēdzienam atbilst Vācijas tiesību sistēmā notāriem uzticētās darbības.
- 84 Jautājumā par jēdzienu “valsts varas īstenošana” EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē ir jāuzsver, ka, to izvērtējot, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jāņem vērā, ka no pašām Savienības tiesībām izriet šajā tiesību normā noteiktie ierobežojumi pieļautajiem izņēmumiem no brīvības veikt uzņēmējdarbību principa, lai novērstu, ka ar dalībvalstu vienpusēji pieņemtām tiesību normām Līgumam tiktu liegta lietderīgā iedarbība

brīvības veikt uzņēmējdarbību jomā (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Reyners*, 50. punkts; lietā Komisija/Grieķija, 8. punkts, un 2009. gada 22. oktobra spriedumu lietā C-438/08 Komisija/Portugāle, Krājums, I-10219. lpp., 35. punkts).

- 85 Pastāvīgajā judikatūrā arī ir noteikts, ka EKL 45. panta pirmajā daļā ir paredzēta atkāpe no pamatnoteikuma par brīvību veikt uzņēmējdarbību. Šī atkāpe ir jāinterpretē tādējādi, lai tā būtu piemērojama tikai galīgas nepieciešamības gadījumā to interešu aizsardzībai, ko šī tiesību norma ļauj aizstāvēt dalībvalstīm (iepriekš minētie spriedumi lietā Komisija/Grieķija, 7. punkts; lietā Komisija/Spānija, 34. punkts; 2006. gada 30. marta spriedums lietā C-451/03 *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*, Krājums, I-2941. lpp., 45. punkts; 2007. gada 29. novembra spriedums lietā C-393/05 Komisija/Austrija, Krājums, I-10195. lpp., 35. punkts, un spriedums lietā C-404/05 Komisija/Vācija, Krājums, I-10239. lpp., 37. un 46. punkts, kā arī iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 34. punkts).
- 86 Turklāt Tiesa ir vairākkārt uzsvērusi, ka EKL 45. panta pirmajā daļā paredzētā atkāpe ir piemērojama tikai darbībām, kuras pašas par sevi ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā (iepriekš minētie spriedumi lietā *Reyners*, 45. punkts; lietā *Thijssen*, 8. punkts; lietā Komisija/Spānija, 35. punkts; lietā *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*, 46. punkts; lietā Komisija/Vācija, 38. punkts, un lietā Komisija/Portugāle, 36. punkts).
- 87 Šajā ziņā Tiesai ir bijusi iespēja paust viedokli, ka no EKL 45. panta pirmajā daļā paredzētās atkāpes ir izslēgtas noteiktas valsts varas īstenošanu papildinošas vai sagatavojošas darbības (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Thijssen*, 22. punkts; lietā Komisija/Spānija, 38. punkts; lietā *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*, 47. punkts; lietā Komisija/Vācija, 38. punkts, un lietā Komisija/Portugāle, 36. punkts) vai noteiktas darbības, kuru īstenošana, lai arī tā ietver regulāru un institucionālu saziņu ar pārvaldes iestādēm vai tiesām vai pat obligātu atbalstu to darbībai, minēto iestāžu rīcības brīvību un lemsanas tiesības neskar (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Reyners*, 51. un 53. punkts), vai noteiktas darbības, kas neietver lemsanas tiesību (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Thijssen*, 21. un 22. punkts; 2007. gada 29. novembra spriedumu lietā Komisija/Austrija, 36. un

42. punkts; iepriekš minētos spriedumus lietā Komisija/Vācija, 38. un 44. punkts, kā arī lietā Komisija/Portugāle, 36. un 41. punkts), piespiešanas tiesību (šajā ziņā skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Spānija, 37. punkts) vai arī piespiedu pasākumu veikšanas tiesību (šajā ziņā skat. 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā C-47/02 *Anker u.c.*, *Recueil*, I-10447. lpp., 61. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Portugāle, 44. punkts) izmantošanu.

88 Iepriekš izklāstīto apsvērumu gaismā jāpārbauda, vai Vācijas tiesību sistēmā notāriem uzticētās darbības ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā.

89 Tālab jāņem vērā attiecīgās profesijas pārstāvju veikto darbību raksturs (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Thijssen*, 9. punkts).

90 Vācijas Federatīvā Republika un Komisija vienprātīgi atzīst, ka vispirms izvērtējamā notāru pamatdarbība Vācijas tiesību sistēmā ir, veicot vajadzīgās formalitātes, taisīt apliecinātus aktus. Lai to izdarītu, notāram esot jāpārbauda tostarp, ka ir izpildīti visi akta noformēšanai likumos prasītie nosacījumi. Apliecināts akts turklāt esot apveltīts ar pilnīgu pierādījuma spēku un esot izpildāms.

91 Šajā ziņā jāuzsver, ka saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem apliecina aktus vai vienošanās, ko brīvprātīgi noslēguši to dalībnieki. Proti, tie paši likumā noteiktajās robežās nosaka savu tiesību un pienākumu apmēru un brīvi izvēlas noteikumus, kurus tie vēlas ievērot, kad notāram apliecināšanai iesniedz kādu aktu vai vienošanos. Tādējādi šā pēdējā rīcībai iepriekš ir vajadzīga dalībnieku piekrišana vai gribas sakritība.

- 92 Turklāt notārs nedrīkst vienpusēji grozīt vienošanos, kuru tam lūgts apliecināt, iepriekš nesaņemot dalībnieku piekrišanu.
- 93 Notāriem uzticētā apliecināšanas darbība tātad pati par sevi nav tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē.
- 94 Šis secinājums nav apšaubāms tāpēc vien, ka noteikti akti vai noteiktas vienošanās ir obligāti jāapliecina, lai tie būtu spēkā. Proti, visnotaļ bieži dažādu aktu spēkā esamība valstu tiesību sistēmās un saskaņā ar paredzēto kārtību ir pakārtota formas prasībām vai arī obligātām apliecināšanas procedūrām. Tādēļ ar šo apstākli vien nepietiek, lai atbalstītu Vācijas Federatīvās Republikas aizstāvēto tēzi.
- 95 Iepriekš minētais secinājums nav apšaubāms arī tāpēc vien, ka notāru pienākums pirms akta vai vienošanās apliecināšanas ir pārbaudīt, ka ir izpildīti visi šā akta vai šīs vienošanās noformēšanai likumā prasītie nosacījumi, un, ja tas tā nav, — atteikties veikt šo apliecināšanu.
- 96 Protams, kā uzsver Vācijas Federatīvā Republika, notārs veic šo pārbaudi atbilstoši vispārēju interešu mērķim, proti, garantēt privātpersonu starpā noslēgto aktu likumību un tiesisko drošību. Tomēr ar tiekšanos uz šo mērķi vien nevar pamatot, ka tam vajadzīgās prerogatīvas būtu paredzētas tikai notāriem ar attiecīgās dalībvalsts pilsonību.
- 97 Ar to vien, ka darbībai ir vispārēju interešu mērķis, nepietiek, lai attiecīgo darbību uzskatītu par tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā. Proti, lai arī nav strīda par to, ka saistībā ar dažādām reglamentētām profesijām veiktās darbības valstu tiesību

sistēmās bieži vien ietver pienākumu to veicējiem censties sasniegt šādu mērķi, tomēr ar šīm darbībām netiek īstenota šī vara.

- 98 Tomēr tas, ka notāra darbībām ir vispārēju interešu mērķis, proti, tostarp garantēt privātpersonu starpā noslēgto aktu likumību un tiesisko drošību, ir primārs vispārējo interešu apsvērums, kas var pamatot iespējamus EKL 43. panta ierobežojumus, kas izriet no notāru darbībai raksturīgajām īpatnībām, kā, piemēram, kontrole, kurai notāri ir pakļauti tiem piemērotajās iecelšanas amatā procedūrās, to skaita un to teritoriālās piekritis ierobežojums vai arī noteikumi par to atlīdzību, neatkarību, [amatu] nesavienojamību un neatceļamību no amata, tiktāl, ciktāl ar šiem ierobežojumiem minētos mērķus iespējams sasniegt un tie ir vajadzīgi šim nolūkam.
- 99 Patiesība ir arī tas, ka notāram ir jāatsakās apliecināt likumā prasītajiem priekšnosacījumiem neatbilstošu darījumu vai vienošanos neatkarīgi no dalībnieku gribas. Tomēr pēc šādas atteikšanās šie pēdējie var brīvi izvēlēties vai nu labot konstatēto nelikumību, vai grozīt attiecīgā darījuma vai vienošanās noteikumus, vai arī no šā akta vai šīs vienošanās atteikties.
- 100 Jautājumā par notariālajam aktam piemītošo pierādījuma spēku un izpildāmību nav apstrīdams, ka tie minētajiem aktiem piešķir būtiskas tiesiskās sekas. Tomēr ar to vien, ka kāda konkrēta darbība ietver ar šādām sekām apveltītu aktu taisīšanu, nevar būt pietiekami, lai šo darbību uzskatītu par tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē.
- 101 Proti, jautājumā par notariālajam aktam piemītošo pierādījuma spēku ir jāpaskaidro, ka tas ir daļa no pierādīšanas kārtības, kas noteikta attiecīgās tiesību sistēmas likumos. Tādējādi ZPO 415. un 418. pants, kuros noteikts apliecināta akta pierādījuma spēks,

ir rodami šā kodeksa 2. grāmatas 1. nodaļas 9. sadaļā ar virsrakstu "Dokumentāri pierādījumi". Likumā kādam konkrētam aktam piešķirtais pierādījuma spēks tātad tieši neietekmē to, vai ar šā akta sastādīšanu saistītā darbība pati par sevi ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā, kā tas ir prasīts judikatūrā (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Thijssen*, 8. punkts, un lietā Komisija/Spānija, 35. punkts).

- 102 Turklāt tostarp no *ZPO* 415. panta 2. punkta un 418. panta 2. punkta izriet, ka princīpā ir pieļaujams pierādīt, ka apliecinātais notikums ir ticis apliecināts nepareizi vai apliecinātie fakti neatbilst patiesībai.
- 103 Turklāt nevar apgalvot, ka notariālais akts sava pierādījuma spēka dēļ būtu bezierunu kārtībā saistošs tiesai, kad tā īsteno savu rīcības brīvību, jo netiek apstrīdēts, ka tā lemj pēc savas iekšējās pārlicības, ņemot vērā visu informāciju par faktiem un pierādījumus, kas gūti tiesvedības gaitā. Princīps, ka tiesa brīvi izvērtē pierādījumus, turklāt ir īpaši noteikts *ZPO* 286. pantā.
- 104 Jautājumā par apliecināta akta izpildāmību jānorāda, kā ir atzinusi Vācijas Federatīvā Republika, ka tā ļauj izpildīt šajā aktā noteikto pienākumu bez vajadzības iepriekš vērsties tiesā.
- 105 Tomēr ar apliecināta akta izpildāmību notāram nerodas tiesības, kas ietvertu tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā. Proti, no *ZPO* 794. panta 1. punkta 5. apakšpunkta izriet, ka notariālā akta izpildāmība ir pakārtota tostarp parādnieka piekrišanai pakļauties iespējamai šā akta piespiedu izpildei, iepriekš neuzsākot tiesvedību. No tā izriet, ka bez parādnieka piekrišanas notariālais akts nav apveltīts ar izpildāmību. Tādējādi, lai arī notāra izdarīta atzīme uz apliecināta akta par izpildāmību šo pēdējo

apvelta ar izpildāmību, tās pamatā ir dalībnieku griba taisīt aktu vai vienošanos, kuru atbilstību likumam iepriekš pārbauda notārs, un tos apveltīt ar šādu izpildāmību.

- 106 Iepriekš izklāstītie apsvērumi *mutatis mutandis* attiecas uz darījumiem, kuri, lai tie būtu spēkā, ir jānoslēdz ar notariālu aktu, kā tostarp līgumi par īpašumtiesību iegūšanu un nodošanu attiecībā uz zemes gabalu un par esošā īpašuma nodošanu, dāvinājuma apsolījumi, laulību līgumi, mantojuma līgumi, kā arī mantotāja līgumi par atteikšanos no mantošanas vai tiesībām uz neatņemamo daļu.
- 107 Turklāt tas pats ir sakāms par šā sprieduma 27. punktā aprakstīto notāra darbību sabiedrību tiesību jomā.
- 108 Vācijas Federatīvā Republika nevar savu tēzi balstīt arī tikai uz notāriem vienīgi Bavārijas federālajā zemē uzticēto kompetenci apliecināt aktus, ar kuriem tiek noslēgtas reģistrētas partnerattiecības starp viena dzimuma personām, jo bez jau iepriekš minētā arī no *AGLPartG* 2. panta noteikumiem izriet, ka šādas partnerattiecības, lai tās būtu spēkā, civilstāvokļa aktu reģistrācijas birojam ir arī jāieraksta civilstāvokļa aktu reģistrā, kura pārvaldība turklāt ir tā ziņā.
- 109 Attiecībā, otrkārt, uz notāru īpašo statusu Vācijas tiesību sistēmā pietiek vien atgādināt, kā izriet no šā sprieduma 86. un 89. punkta, ka to, vai attiecīgās darbības ietilpst EKL 45. panta pirmajā daļā paredzētajā atkāpē, jāpārbauda, ņemot vērā pašu attiecīgo darbību iedabu, nevis šo statusu kā tādu.

- 110 Šajā ziņā tomēr ir jāizdara divi precizējumi. Pirmkārt, nav strīda par to, ka principā katram dalībniekam ir tiesības brīvi izvēlēties notāru. Lai arī notāru amata atlīdzība patiešām ir noteikta likumā, tomēr dažādu notāru sniegto pakalpojumu kvalitāte var atšķirties atkarībā tostarp no attiecīgo personu profesionālajām spējām. No tā izriet, ka attiecīgās teritoriālās piekritības robežās notāri profesionālo darbību veic, kā secinājumu 18. punktā norāda ģenerālvokāts, valsts varas īstenošanai neraksturīgos konkurences apstākļos.
- 111 Jānorāda, otrkārt, ka atbilstoši *BNotO* 19. panta 1. punktam par savu amata pienākumu izpildē noslēgtajiem darījumiem atbild tikai pats notārs.
- 112 Treškārt, pārliecinošs nav arī arguments, ko Vācijas Federatīvā Republika rod noteiktos Savienības tiesību aktos. Proti, jautājumā par šā sprieduma 55. punktā minētajām regulām jānorāda, ka tās attiecas uz kādā citā dalībvalstī taisītu un izpildāmu apliecinātu aktu atzīšanu un izpildi un tādēļ neattiecas uz EKL 45. panta pirmās daļas interpretāciju. Šo konstatējumu neliek apšaubīt arī šā sprieduma 56. punktā minētie Savienības tiesību akti tiktāl, ciktāl, kā pareizi apgalvo Komisija, tajos notāriem, kā arī citām kompetentām iestādēm, ko norīkojusi valsts, ir vienīgi uzticēts apliecināt, ka ir paveiktas pirms sabiedrību juridiskās adreses maiņas, dibināšanas un apvienošanās veicamās darbības un formalitātes.
- 113 Jautājumā par šā sprieduma 57. punktā minētajām 1994. un 2006. gada rezolūcijām jāuzsver, ka tām nav nekādu tiesisku seku, ievērojot, ka šādas rezolūcijas pēc savas dabas nav saistoši akti. Turklāt, lai arī tajās ir norādīts, ka notāra amats ietilpst EKL 45. pantā, 1994. gada rezolūcijā Parlaments ir skaidri izteicis savu vēlmi, lai tiktu veikti

pasākumi iecelšanai notāra amatā paredzētā pilsonības nosacījuma atcelšanai, un šī nostāja no jauna ir netieši apstiprināta 2006. gada rezolūcijā.

- 114 Ceturtkārt, jautājumā par argumentu, kuru Vācijas Federatīvā Republika izvirza, pamatodamās uz iepriekš minēto spriedumu lietā *Colegio de Oficiales de la Marina Mercante Española*, jāpaskaidro, ka lieta, kurā taisīts šis spriedums, attiecās uz EKL 39. panta 4. punkta, nevis EKL 45. panta pirmās daļas interpretāciju. Turklāt no minētā sprieduma 42. punkta izriet, ka Tiesa, nospriežot, ka kuģu kapteiņiem un viņu vietniekiem uzticētās funkcijas ir dalība valsts varas prerogatīvu īstenošanā, bija ņēmusi vērā viņu veikto funkciju kopumu. Tātad kuģu kapteiņiem un viņu vietniekiem notariālo darbību jomā uzticētos pienākumus vien, proti, testamentu noformēšanu, glabāšanu un nodošanu, Tiesa neizvērtēja šķirti no tādām pārējām viņu pilnvarām kā tostarp viņiem piešķirtajām tiesībām veikt piespiedu pasākumus vai sodīt.
- 115 Jautājumā par iepriekš minēto spriedumu lietā *Unibank*, uz kuru arī atsaucas Vācijas Federatīvā Republika, ir jākonstatē, ka lieta, kurā minētais spriedums ir taisīts, nebija nekādi saistīta ar EKL 45. panta pirmās daļas interpretāciju. Turklāt minētā sprieduma 15. punktā Tiesa nosprieda, ka, lai aktu varētu uzskatīt par publisku 1968. gada 27. septembra Konvencijas par jurisdikciju un tiesas spriedumu izpildi civillietās un komerclietās jomā (OV 1972, L 299, 32. lpp.) 50. panta izpratnē, vajadzīgs, lai to būtu noformējusi vai nu kāda valsts iestāde, vai kāda cita izcelsmes vietas valsts pilnvarota iestāde/amatpersona.
- 116 Šajos apstākļos jāsecina, ka notāra darbības, kā tās ir noteiktas pašreizējā Vācijas tiesību sistēmā, nav dalība valsts varas īstenošanā EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē.

- 117 Tādēļ jākonstatē, ka Vācijas regulējumā iecelšanai notāra amatā prasītais pilsonības nosacījums rada EKL 43. pantā aizliegtu diskrimināciju pilsonības dēļ.
- 118 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, jākonstatē, ka pirmais iebildums ir pamatots.

Par otro iebildumu

Lietas dalībnieku argumenti

- 119 Komisija pārmet Vācijas Federatīvajai Republikai, ka tā attiecībā uz notāra amatu laikā līdz 2007. gada 20. oktobrim nav transponējusi Direktīvu 89/48 un pēc šī datuma — Direktīvu 2005/36. Saskaņā ar šīs iestādes teikto attiecībā uz notāriem Direktīvas 2005/36 piemērojamība nav plašāka par Direktīvas 89/48 piemērojamību.
- 120 Komisija gluži tāpat kā Apvienotā Karaliste uzskata, ka notāra amats ir reglamentēts kvalificēts darbs [reglamentēta profesija] Direktīvas 89/48 1. panta c) punkta izpratnē un tādēļ ietilpst tās piemērošanas jomā. Direktīvas 2005/36 preambulas 41. apsvēruma dēļ šis amats neesot izslēgts no šīs direktīvas piemērošanas jomas, ja vien minētais amats neietilpst EKL 45. panta pirmajā daļā, un to Komisija šajā gadījumā apstrīd. Turklāt, ja Savienības likumdevējs būtu vēlējies izslēgt notārus no minētās direktīvas piemērošanas jomas, tas to būtu darījis īpaši.

- 121 Komisija atgādina, ka Direktīvā 89/48 un Direktīvā 2005/36 dalībvalstīm ir ļauts paredzēt vai nu zināšanu pārbaudi, vai adaptācijas laikposmu, ar ko varētu garantēt notāru gadījumā vajadzīgo augsto kvalifikācijas līmeni. Turklāt šo direktīvu piemērošanas rezultātā tiekot nevis liegta notāru iecelšana amatā atlases ceļā, bet gan vienīgi dota iespēja minētajā atlasē piedalīties citu dalībvalstu pilsoņiem. Šāda piemērošana turklāt nekādi neietekmējot notāru iecelšanas kārtību.
- 122 Vācijas Federatīvā Republika tāpat kā Latvijas Republika un Slovēnijas Republika uzskata, ka Komisijas otrais iebildums ir nepieņemams tiktāl, ciktāl tas attiecas uz apgalvotu gan Direktīvas 89/48, gan Direktīvas 2005/36 netransponēšanu.
- 123 Proti, no vienas puses, savā argumentētajā atzinumā Komisija esot nopēlusi Direktīvas 89/48 netransponēšanu, kaut gan minētā argumentētā atzinuma pieņemšanas dienā esot pieņemta Direktīvu 89/48 aizstājošā Direktīva 2005/36.
- 124 No otras puses, tā kā uz Direktīvu 2005/36 Komisija ir pirmoreiz atsaukusies prasības pieteikumā, strīda priekšmets esot paplašināts salīdzinājumā ar pirmstiesas procedūrā noteikto. Proti, šīs direktīvas piemērojama esot krietni plašāka par Direktīvas 89/48 piemērojamību.
- 125 Pēc būtības Vācijas Federatīvā Republika, Bulgārijas Republika, Latvijas Republika, Ungārijas Republika, Austrijas Republika, Polijas Republika, Slovēnijas Republika un Slovākijas Republika apgalvo, ka šīs direktīvas notāriem nav piemērojamas, tāpēc ka ar šo pēdējo veiktajām darbībām notiek dalība valsts varas īstenošanā.

Tiesas vērtējums

— Par pieņemamību

- ¹²⁶ Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tas, vai, izskatot prasību, kas celta atbilstoši EKL 226. pantam, ir konstatējama pienākumu neizpilde, ir jāizvērtē, ņemot vērā Savienības tiesību normas, kas ir spēkā tā termiņa beigās, ko Komisija ir noteikusi attiecīgajai dalībvalstij argumentētā atzinuma prasību izpildei (skat. it īpaši 1999. gada 9. novembra spriedumu lietā C-365/97 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-7773. lpp., 32. punkts; 2006. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-275/04 Komisija/Belģija, Krājums, I-9883. lpp., 34. punkts, un 2009. gada 19. marta spriedumu lietā C-270/07 Komisija/Vācija, Krājums, I-1983. lpp., 49. punkts).
- ¹²⁷ Šajā lietā minētais termiņš beidzās 2006. gada 18. decembrī. Taču minētajā dienā Direktīva 89/48 joprojām bija spēkā, jo tā ar Direktīvu 2005/36 tika atcelta tikai kopš 2007. gada 20. oktobra. Tādēļ tiktāl, ciktāl šis iebildums ir pamatots ar to, ka neesot transponēta Direktīva 89/48, tas nav bez priekšmeta (skat. pēc analogijas 2009. gada 11. jūnija spriedumu lietā C-327/08 Komisija/Francija, 23. punkts).
- ¹²⁸ Jautājumā par šā iebilduma pieņemamību tiktāl, ciktāl tas attiecas uz apgalvoto Direktīvas 2005/36 netransponēšanu, jāatgādina, kā Tiesa jau ir nospriedusi, ka, kaut arī prasības pieteikumā ietvertie prasījumi principā nedrīkst pārsniegt argumentētā atzinuma rezolutīvajā daļā un brīdinājuma vēstulē pārņemto pienākumu neizpildi, tomēr ir pieņemama Komisijas prasība atzīt to valsts pienākumu neizpildi, kuri bija noteikti Savienības tiesību akta sākotnējā redakcijā, kas vēlāk ir tikusi grozīta vai atcelta, un kuri ir saglabāti jaunā Savienības tiesību akta noteikumos. Turpretim strīda priekšmetu nevar paplašināt attiecībā uz pienākumiem, kas izriet no jaunajiem noteikumiem, kuriem nav ekvivalentu noteikumu attiecīgā akta sākotnējā redakcijā, citādi tas veidotu pienākumu neizpildes konstatēšanas procedūras likumības būtisko

procesuālo prasību pārkāpumu (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija, 36. punkts; 2003. gada 12. jūnija spriedumu lietā C-363/00 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-5767. lpp., 22. punkts, un 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā C-416/07 Komisija/Grieķija, Krājums, I-7883. lpp., 28. punkts).

- 129 Tādējādi Komisijas prasības pieteikumā ietvertie prasījumi atzīt, ka Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi Direktīvā 2005/36 noteiktos pienākumus, principā ir pieņemami ar nosacījumu, ka šajā direktīvā noteiktie pienākumi ir vienādi ar Direktīvā 89/48 noteiktajiem (skat. pēc analogijas iepriekš minēto 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā Komisija/Grieķija, 29. punkts).
- 130 Taču, kā izriet no Direktīvas 2005/36 preambulas 9. apsvēruma, paredzot pilnveidot, reorganizēt un racionalizēt esošos noteikumus, vienādojot piemērojamos principus, šajā direktīvā attiecībā uz uzņēmējdarbības veikšanas brīvību joprojām tiek paturēti spēkā principi un aizsardzības pasākumi, kas ir pamatā dažādām atzīšanas sistēmām, piemēram, Direktīvā 89/48 paredzētajai.
- 131 Tāpat Direktīvas 2005/36 preambulas 14. apsvērumā ir noteikts, ka tostarp ar Direktīvu 89/48 izveidotais atzīšanas mehānisms paliek nemainīgs.
- 132 Šajā gadījumā Komisijas pārmetums Vācijas Federatīvajai Republikai saistībā ar notāra amatu ir nevis par to, ka nav transponēta kāda noteikta Direktīvas 2005/36 tiesību norma, bet gan šī direktīva kopumā.
- 133 Šajos apstākļos jākonstatē, ka apgalvotais pienākums transponēt Direktīvu 2005/36 attiecībā uz notāra amatu ir analogisks no Direktīvas 89/48 izrietošajam tiktāl, ciktāl,

no vienas puses, principi un aizsardzības pasākumi, kas ir šajā pēdējā direktīvā noteiktā atzīšanas mehānisma pamatā, tiek uzturēti spēkā pirmajā no tām un, no otras puses, pēc Direktīvas 2005/36 pieņemšanas šis atzīšanas mehānisms ir palicis nemainīgs.

¹³⁴ Tādēļ šis iebildums ir uzskatāms par pieņemamu.

— Par lietas būtību

¹³⁵ Komisija pārmet Vācijas Federatīvajai Republikai, ka tā neesot transponējusi Direktīvu 89/48 un Direktīvu 2005/36 attiecībā uz notāra amatu. Tādēļ jāizvērtē, vai šīs direktīvas šim amatam ir piemērojamas.

¹³⁶ Šajā ziņā jāņem vērā tiesiskā regulējuma, kurā tās ietilpst, konteksts.

¹³⁷ Tātad jānorāda, ka Direktīvas 89/48 preambulas 12. apsvērumā likumdevējs ir īpaši paredzējis, ka vispārējā sistēma augstākās izglītības diplomu atzīšanai nekādi “neie robežo [EKL 45.] panta piemērošanu [neliedz piemērot EKL 45. pantu]”. Šādi izteiktā atrunā ir pausta likumdevēja griba EKL 45. panta pirmajā daļā ietilpstošās darbības neietvert šīs direktīvas piemērošanas jomā.

- 138 Taču minētās direktīvas pieņemšanas laikā Tiesai vēl nebija bijusi iespēja spriest par to, vai notāra darbības ietilpst vai neietilpst EKL 45. panta pirmajā daļā.
- 139 Nākamajos gados pēc Direktīvas 89/48 pieņemšanas Parlaments šā sprieduma 57. un 113. punktā minētajās 1994. gada un 2006. gada rezolūcijās ir gan, no vienas puses, apstiprinājis, ka EKL 45. panta pirmā daļa bija pilnībā jāpiemēro attiecībā uz notāra amatu, gan, no otras puses, paudis vēlmi, lai tiktu atcelts paredzētais pilsonības nosacījums iespējai nodarboties ar šo amatu.
- 140 Turklāt laikā, kad tika pieņemta Direktīva 2005/36, ar kuru tika aizstāta Direktīva 89/48, pirmās no minētajām direktīvām preambulas 41. apsvērumā Savienības likumdevējs parūpējās paskaidrot, ka tā neskar EKL 45. panta piemērošanu, “jo īpaši attiecībā uz notāriem”. Taču, formulējot šādu atrunu, Savienības likumdevējs nav ienēmis nostāju par EKL 45. panta pirmās daļas un tādēļ — Direktīvas 2005/36 piemērojamību attiecībā uz notāra darbībām.
- 141 Apliecinājums tam rodams tostarp šīs pēdējās direktīvas sagatavošanas materiālos. Proti, [likumdošanas atzinumā] par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu (OV 2004, C 97E, 230. lpp.), kas 2004. gada 11. februārī pieņemts pirmajā lasījumā, Parlaments ierosināja Direktīvas 2005/36 tekstā īpaši norādīt, ka to nepiemēro notāriem. Lai arī šis priekšlikums netika saglabāts nedz Grozītajā priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (COM(2004) 317, galīgā redakcija), nedz 2004. gada 21. decembra Kopējā nostājā (EK) Nr. 10/2005, ko Padome pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 251. pantā noteikto procedūru, ar mērķi pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu (OV 2005, C 58E, 1. lpp.), tas tā ir noticis nevis tāpēc, ka iecerētā direktīva

būtu piemērojama notāra amatam, bet gan tostarp tāpēc, ka “atkāpe no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvības principiem attiecībā uz darbībām, kas ietver tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā, [bija] paredzēta EKL 45. panta [pirmajā daļā]”.

142 Šajā ziņā, ņemot vērā īpašos apstākļus, kādos norisēja likumdošanas process, kā arī no tiem izrietošo neskaidrību, kā izriet no iepriekš atgādinātā tiesību aktu konteksta, šķiet, nav konstatējams, ka argumentētajā atzinumā atvēlētā termiņa beigās ir bijis pietiekami skaidrs pienākums dalībvalstīm transponēt Direktīvu 89/48 un Direktīvu 2005/36 attiecībā uz notāra amatu.

143 Tāpēc otrais iebildums ir jānoraida.

144 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jāatzīst, ka, iecelšanu notāra amatā pakārtojot pilsonības nosacījumam, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi EKL 43. pantā noteiktos pienākumus un pārējā daļā prasība ir noraidāma.

Par tiesāšanās izdevumiem

145 Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 3. punktu, ja abiem lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, Tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Ņemot vērā, ka Komisijas prasība tika apmierināta tikai daļēji, ir jānolemj, ka katrs lietas dalībnieks sedz savus tiesāšanās izdevumus pats.

¹⁴⁶ Atbilstoši tā paša reglamenta 69. panta 4. punkta pirmajai daļai dalībvalstis, kas ir iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Tādēļ Bulgārijas Republika, Čehijas Republika, Igaunijas Republika, Francijas Republika, Latvijas Republika, Lietuvas Republika, Ungārijas Republika, Austrijas Republika, Polijas Republika, Slovēnijas Republika, Slovākijas Republika un Apvienotā Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **iecelšanu notāra amatā pakārtojot pilsonības nosacījumam, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi EKL 43. pantā noteiktos pienākumus;**

- 2) **prasību pārējā daļā noraidīt;**

- 3) **Eiropas Komisija, Vācijas Federatīvā Republika, Bulgārijas Republika, Čehijas Republika, Igaunijas Republika, Francijas Republika, Latvijas Republika, Lietuvas Republika, Ungārijas Republika, Austrijas Republika, Polijas Republika, Slovēnijas Republika, Slovākijas Republika un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste sedz savus tiesāšanas izdevumus pašas.**

[Paraksti]